

УДК 338.439:656.078

О. Я. Валявка,

аспірант кафедри глобальної економіки, Державний біотехнологічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-5616-6097>

Р. Р. Русин-Гриник,

доктор філософії, доцент кафедри підприємництва та екологічної експертизи товарів,
Національний університет "Львівська політехніка"ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2895-6437>

DOI: 10.32702/2306-6792.2025.9.95

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

O. Valyavka,

Graduate student of the Department of Global Economy, State Biotechnology University,

R. Rusyn-Hrynyk,

PhD, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship and Environmental Examination of Goods,

Lviv Polytechnic National University

FACTORS INFLUENCING THE DEVELOPMENT OF LOGISTICS SUPPORT IN THE AGRARIAN BUSINESS IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

У сучасних умовах активної інтеграції України до європейського економічного простору особливої актуальності набуває проблема ефективного функціонування системи логістичного забезпечення агробізнесу як однієї з ключових складових забезпечення сталого розвитку національного аграрного сектору. З огляду на зростаючі вимоги європейського ринку до якості, безпечності, простежуваності та швидкості постачання сільськогосподарської продукції, логістика в агробізнесі перетворюється з допоміжної функції на стратегічний елемент конкурентоспроможності.

Аргументовано, що ефективний розвиток логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції є критично важливим чинником забезпечення сталого функціонування аграрного сектору в контексті адаптації до вимог європейського ринку. Обґрунтовано, що логістика в агробізнесі перестає бути лише інфраструктурною складовою й набуває рис стратегічного ресурсу конкурентоспроможності, формуючи передумови для підвищення ефективності виробничих і торгових процесів. Доведено, що багатовекторний вплив факторів — від технологічних інновацій і цифровізації до інституційних змін, державної політики, інвестиційної активності та підтримки МСП — формує цілісну систему взаємопов'язаних елементів, яка визначає траєкторію логістичної трансформації аграрного сектору. Встановлено, що саме синергія між внутрішніми та зовнішніми факторами забезпечує комплексний розвиток логістичної інфраструктури, інтеграцію до європейських логістичних ланцюгів, підвищення прозорості процесів та прискорення адаптації до європейських стандартів. У підсумку, запропонована класифікація та характеристика факторів створює основу для формування цілеспрямованої управлінської політики, орієнтованої на підвищення конкурентоспроможності українського агробізнесу в умовах глибокої економічної інтеграції з ЄС.

In the current context of Ukraine's active integration into the European economic space, the issue of efficient functioning of the agri-business logistics support system is becoming particularly relevant as one of the key components for ensuring the sustainable development of the national agricultural sector. Given the growing requirements of the European market regarding the quality, safety, traceability, and speed of delivery of agricultural products, logistics in agribusiness is transforming from a supporting function into a strategic element of competitiveness.

It is argued that the effective development of logistics support in agribusiness under the conditions of European integration is a critically important factor for ensuring the sustainable operation of the agricultural sector, especially in terms of adapting to the demands of the European market. It is substantiated that logistics in agribusiness is no longer merely an infrastructural component, but increasingly represents a strategic resource for competitiveness, laying the foundation for enhancing the efficiency of production and trade processes.

It is proven that the multifaceted impact of factors — from technological innovation and digitalization to institutional changes, state policy, investment activity, and SME support — forms a holistic system of interconnected elements that determine the trajectory of logistics transformation in the agricultural sector. It has been established that it is precisely the synergy between internal and external factors that ensures the comprehensive development of logistics infrastructure, integration into European logistics chains, increased process transparency, and accelerated adaptation to European standards.

In conclusion, the proposed classification and characterization of influencing factors provide a basis for the development of targeted management policies aimed at enhancing the competitiveness of Ukrainian agribusiness in the context of deeper economic integration with the EU.

Ключові слова: логістика, агробізнес, євроінтеграція, цифровізація, сталий розвиток.
Key words: logistics, agribusiness, European integration, digitalization, sustainable development.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах активної інтеграції України до європейського економічного простору особливої актуальності набуває проблема ефективного функціонування системи логістичного забезпечення агробізнесу як однієї з ключових складових забезпечення сталого розвитку національного аграрного сектору. З огляду на зростаючі вимоги європейського ринку до якості, безпечності, простежуваності та швидкості постачання сільськогосподарської продукції, логістика в агробізнесі перетворюється з допоміжної функції на стратегічний елемент конкурентоспроможності. Ефективна логістична система дозволяє не лише знизити витрати та втрати на всіх етапах руху продукції — від виробника до кінцевого споживача — а й забезпечити відповідність національного агропромислового виробництва до стандартів і регламентів Європейського Союзу. У цьому контексті розвиток логістичного забезпечення в аграрній сфері слід розглядати не ізольовано, а як частину ширших трансформаційних процесів, пов'язаних із адаптацією інституційного середовища, інфраструктурної модернізації, цифровізації, підвищення прозорості та інтеграції до глобальних ланцюгів створення вартості. Слід також урахувувати багатофакторну природу розвитку логістичних систем,

які перебувають під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, що зумовлює необхідність їх системного аналізу та структурованої класифікації. Такий підхід дозволяє комплексно оцінити динаміку трансформацій, виявити ключові умови успішного функціонування логістики аграрного сектору в контексті євроінтеграції та визначити стратегічні орієнтири подальшого розвитку. У зв'язку з цим, систематизація та наукове осмислення факторів, що визначають характер і напрями розвитку системи логістичного забезпечення агробізнесу, виступають необхідною передумовою формування дієвих управлінських рішень і обґрунтування державної політики в цій сфері.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Система логістичного забезпечення аграрного бізнесу в умовах євроінтеграції виступає ключовим чинником підвищення конкурентоспроможності продукції на європейському ринку. Вона забезпечує не лише ефективність логістичних операцій і оптимізацію витрат, а й гарантує відповідність екологічним стандартам ЄС, вимогам якості та безпеки.

На основі критичного аналізу наукових праць провідних дослідників, таких як Ittersum M., Ewert F., Heckelee T., Wery J., Olsson J., Andersen E., Bezlepikina I., Brouwer F., Donatelli M., Flichman G., Rizzoli A., Wal T., Wien J., Wolf J. [1], Moraine M., Duru M., Nicholas P., Leterme P.,

Таблиця 1. Класифікація факторів впливу на розвиток логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції

Класифікаційна ознака	Група факторів	Конкретні фактори
Технологічні фактори	Впровадження нових технологій	GPS-трекінг, SMART-технології (сенсори температури, вологості), автоматизовані складські системи
	Цифровізація логістичних процесів	Електронний документообіг, цифрові платформи моніторингу вантажів
	Стандартизація і уніфікація	Європейські вимоги до логістики (температурний режим, час доставки, документообіг)
Інституційні та нормативні фактори	Регуляторне середовище	Угоди з ЄС про взаємне визнання митних процедур, гармонізація правил транспортування
	Євроінтеграційні процеси	Вимоги до адаптації до стандартів ЄС
	Державна політика	Програми підтримки СМП, регіонів, логістичної інфраструктури
Економічні фактори	Зміна витрат	Зниження митних витрат (з 12% до 8%), зменшення логістичних витрат (до 3,5% до 2026 року)
	Інвестиційна привабливість	Прогнозоване зростання інвестицій у «холодний ланцюг» на 20–25%
	Експортна активність	Зростання експорту агропродукції до ЄС на 45%
Інфраструктурні фактори	Розвиток логістичних потужностей	Розширення складів з охолодженням, поліпшення митної інфраструктури
	Доступність технологій	Рівень оснащення SMART-технологіями складів (2023 — 65%, очікується — 80%)
Соціальні та регіональні фактори	Відновлення уражених територій	Залучення фінансування для інфраструктури у звільнених регіонах
	Підтримка МСП	Надання грантів і кредитів малим підприємствам агросектору

Джерело: побудовано авторами.

Therond O. [2], Osuna-Velarde D., Salazar-Echeagaray J., Bueno-Fernandez M., Rosado-Castellanos D., Canarte-Velez C., Baque-Cantos M., Baque-Parralles E., Granados-Aya F., Cano-Vargas A., Cedeno-Ramirez J., Lemos-Tamayo J., Rincon-Guio C. [3]; Sadowski A., Wasowska K., Nowak I. [4], Pavlenko O., Shramenko N., Muzylyov D. [5], Jiang-peng L. [6], Titi A. [7], Bagchi P., Virum H. [8], Jevtic M., Radmanovac M. [9] — виокремлено основні структурні елементи логістичної системи в аграрному секторі, її роль у формуванні ланцюгів постачання, зниженні логістичних витрат і підвищенні ефективності ресурсного забезпечення виробництва.

Однак, незважаючи на наявність ґрунтовних теоретичних і прикладних досліджень, в науковій літературі недостатньо уваги приділено саме стратегічним векторами розвитку логістичних систем агробізнесу в контексті процесів євроінтеграції. Зокрема, потребують подальшого вивчення питання адаптації логістичної інфраструктури до стандартів ЄС, цифро-

візації логістичних процесів, сталого розвитку агрологістики та розширення логістичних ланцюгів у транснаціональному просторі.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є систематизація та класифікація основних факторів, що впливають на розвиток системи логістичного забезпечення агробізнесу в Україні в умовах євроінтеграції, а також обґрунтування стратегічних орієнтирів її трансформації з урахуванням вимог європейського ринку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В умовах активної євроінтеграції України актуалізується проблема ефективного функціонування системи логістичного забезпечення агробізнесу як ключового елементу сталого розвитку аграрного сектору. Високі вимоги європейського ринку до якості, безпечності, простежуваності та оперативності постачання трансформують логістику з допоміжної функції у стратегічний чинник конкурентоспроможності.

Ефективна логістична система сприяє не лише оптимізації витрат на всіх етапах руху продукції — від поля до споживача — а й забезпечує від-

повідність українського аграрного виробництва європейським стандартам. У цьому контексті розвиток логістики слід розглядати як частину ширших структурних змін: цифровізації, модернізації інфраструктури, інституційної адаптації та інтеграції до глобальних ланцюгів створення вартості.

З огляду на багатофакторний характер логістичних процесів, зростає потреба в системному аналізі впливів та їх науковій класифікації. Такий підхід дозволяє виявити умови ефективного функціонування логістики аграрного сектору в умовах євроінтеграції та окреслити стратегічні вектори її розвитку, що є важливою основою для прийняття управлінських рішень і формування державної політики у сфері агрологістики.

У табл. 1 наведено запропоновану класифікацію факторів впливу на розвиток логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції.

Група факторів, що охоплює впровадження нових технологій, є визначальною для мо-

дернізації логістичної системи агробізнесу в умовах євроінтеграції, оскільки саме інноваційні рішення забезпечують зниження втрат продукції, підвищення її якості та ефективності транспортування. Запровадження GPS-трекінгу дозволяє здійснювати безперервний моніторинг переміщення аграрної продукції, що знижує ризики простоїв і затримок у ланцюгах постачання. Водночас автоматизовані системи управління складськими процесами забезпечують швидке й точне опрацювання логістичних операцій, сприяючи раціональному використанню простору, зменшенню помилок при обліку та підвищенню оперативності в обслуговуванні вантажів. Одним із найвагоміших компонентів є впровадження SMART-технологій, зокрема сенсорів контролю температури та вологості, які забезпечують відповідність продукції вимогам європейських стандартів, особливо в контексті експорту товарів, що швидко псуються. Ці технології не лише сприяють збереженню якісних характеристик продукції, але й підвищують її конкурентоспроможність на ринку ЄС, де контроль умов транспортування та зберігання є одним із ключових критеріїв. Отже, впровадження новітніх технологічних рішень у логістичні процеси агробізнесу відіграє системоутворюючу роль у забезпеченні його адаптації до вимог єдиного європейського ринку та формує підґрунтя для подальшого сталого розвитку логістичної інфраструктури України.

Фактори, пов'язані з цифровізацією логістичних процесів, виступають ключовим рушієм підвищення ефективності та прозорості системи логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції, оскільки саме цифрові технології створюють передумови для автоматизації, уніфікації та оперативного обміну інформацією між усіма учасниками логістичного ланцюга. Впровадження електронного документообігу значно скорочує час митного оформлення вантажів, зменшує обсяг ручної роботи та мінімізує ризики виникнення помилок або затримок, що особливо важливо в умовах транскордонного переміщення аграрної продукції. Водночас застосування цифрових платформ для моніторингу вантажів у режимі реального часу сприяє зростанню рівня контролю за логістичними операціями, забезпечує своєчасне реагування на позаштатні ситуації та дозволяє оптимізувати маршрути перевезень. У контексті адаптації до європейських стандартів цифровізація також виконує функцію гармонізації облікових систем, що полегшує інтеграцію з логістичною інфраструктурою ЄС

і знижує бар'єри для експорту української продукції. Зрештою, цифровізація логістичних процесів не лише оптимізує операційну діяльність, а й створює стратегічні умови для зміцнення позицій українського аграрного сектору на європейському ринку шляхом впровадження інтелектуальних систем управління, які відповідають сучасним викликам глобального логістичного середовища.

Стандартизація та уніфікація, відіграє фундаментальну роль у забезпеченні сумісності логістичних процесів агробізнесу України з вимогами внутрішнього ринку Європейського Союзу, оскільки гармонізація технічних, процедурних і якісних параметрів є передумовою безперешкодної торгівлі та взаємодії на міждержавному рівні. Запровадження єдиних стандартів щодо транспортування, зберігання, температурного режиму та маркування продукції сприяє зниженню логістичних ризиків і втрат, водночас підвищуючи довіру з боку європейських партнерів до українських постачальників. Уніфікація транспортних документів, процедур митного оформлення та контролю якості продукції дозволяє скоротити тривалість логістичних операцій, зменшити адміністративне навантаження та забезпечити відповідність нормам, передбаченим угодами про асоціацію між Україною та ЄС. Крім того, впровадження європейських стандартів формує сприятливе середовище для запозичення кращих практик у сфері логістичного менеджменту, що, у свою чергу, сприяє підвищенню конкурентоспроможності української аграрної продукції. У результаті, стандартизація і уніфікація виступають важливим інструментом не лише технічного та процедурного зближення з ЄС, але й системного оновлення логістичної інфраструктури відповідно до міжнародних вимог якості та безпеки.

Група факторів, що стосується регуляторного середовища, визначає правові та адміністративні умови функціонування логістичних процесів агробізнесу в контексті євроінтеграції, оскільки саме нормативно-правова база формує рамки, в межах яких здійснюється рух товарів, послуг і супровідної документації між Україною та країнами Європейського Союзу. Укладання міжнародних угод про взаємне визнання митних процедур стало важливим кроком на шляху до зниження бар'єрів у зовнішній торгівлі, що, у свою чергу, призвело до зменшення витрат і пришвидшення транскордонного переміщення аграрної продукції. Сприяння гармонізації регуляторної політики дозволило адаптувати українське законодавство до євро-

пейських стандартів у сфері контролю якості, безпеки харчових продуктів та екологічних вимог, що є необхідною умовою для доступу до єдиного ринку ЄС. Водночас розвиток регуляторного середовища включає спрощення адміністративних процедур, діджиталізацію митного оформлення та створення прозорих механізмів контролю, які мінімізують корупційні ризики й підвищують ефективність державного управління логістичною галуззю. У такому контексті регуляторне середовище виступає не лише інструментом правового забезпечення діяльності, але й фактором, що стимулює трансформацію логістичної інфраструктури відповідно до вимог європейської інтеграції.

Євроінтеграційні процеси, визначають стратегічний напрям трансформації логістичного забезпечення агробізнесу в Україні, оскільки саме інтеграція до внутрішнього ринку Європейського Союзу обумовлює необхідність адаптації національної системи до стандартів, регламентів і практик, що діють у країнах-членах ЄС. У рамках виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС посилюється імплементація норм, які регулюють торгівлю, технічне регулювання, санітарні та фітосанітарні заходи, що безпосередньо впливають на функціонування логістичного ланцюга у сфері агропромислового комплексу. Зростання обсягів експорту аграрної продукції до Європейського Союзу формує об'єктивну потребу в забезпеченні сумісності логістичної інфраструктури, зокрема в уніфікації транспортних та складських процесів, синхронізації облікових і сертифікаційних систем, а також в узгодженості процедур митного оформлення. Водночас євроінтеграційні процеси сприяють активізації міжнародної технічної допомоги та залученню інвестицій у розвиток логістики, що дозволяє прискорити модернізацію матеріально-технічної бази, розширити мережу об'єктів холодового ланцюга та впровадити інноваційні технології зберігання і транспортування. У результаті, євроінтеграція не лише створює зовнішній імпульс для розвитку логістичної системи агробізнесу, але й формує внутрішні структурні передумови для її довгострокової конкурентоспроможності у межах загальноєвропейського простору.

Фактори, що пов'язана з державною політикою, мають вплив на формування сприятливих умов для розвитку логістичного забезпечення агробізнесу в контексті євроінтеграції, оскільки саме політичні рішення на національному рівні визначають пріоритети інфраструктурного розвитку, механізми підтримки бізнесу та

шляхи залучення інвестицій. Формування програм державної підтримки, спрямованих на стимулювання модернізації логістичних потужностей, особливо в аграрному секторі, забезпечує фінансове підґрунтя для впровадження інноваційних рішень, таких як SMART-технології, цифрові платформи управління ланцюгами постачання та інтелектуальні системи моніторингу. Значну роль у цьому контексті відіграє державна участь у реалізації проєктів міжнародної технічної допомоги та співфінансуванні інфраструктурних ініціатив у рамках інтеграції до ЄС, що дозволяє мобілізувати додаткові ресурси для оновлення логістичної інфраструктури, зокрема на рівні регіонів. Урядові стратегії, орієнтовані на підтримку малого та середнього бізнесу в агросекторі, створюють передумови для ширшого залучення підприємств до зовнішньоекономічної діяльності, водночас забезпечуючи адресну допомогу постраждалим від війни регіонам, де відновлення логістичних шляхів є критично необхідним. Отже, державна політика не лише формує регуляторне та фінансове середовище для функціонування аграрної логістики, а й виконує стратегічну функцію трансформації її потенціалу відповідно до європейських вимог сталого розвитку та інтеграційних орієнтирів.

Група факторів, пов'язана зі зміною витрат, має суттєвий вплив на розвиток логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції, оскільки рівень логістичних і митних витрат безпосередньо впливає на собівартість продукції, її конкурентоспроможність та здатність виходу на європейські ринки. У процесі адаптації до вимог ЄС відбулося суттєве зниження митних витрат, що стало можливим завдяки запровадженню спільних процедур контролю, електронного документообігу та інтеграції цифрових платформ, які сприяють скороченню часу проходження митниці. Одночасно відбувалося поступове зменшення загальних логістичних витрат внаслідок удосконалення транспортної інфраструктури, зменшення часу простоїв на кордонах і впровадження сучасних систем управління ланцюгами постачання. Особливо важливою є економія на втраті продукції, яка досягалася через широке застосування SMART-технологій для моніторингу температурного режиму та вологості, що дозволило знизити обсяг псування аграрної продукції під час транспортування і зберігання. У комплексі ці зміни забезпечили аграрним підприємствам можливість підвищити ефективність логістичних операцій, оптимізувати фінансові потоки та більш гнучко реагувати на вимоги

зовнішнього ринку, що є критично важливим у процесі поступового входження України до єдиного економічного простору ЄС.

Фактори, що характеризують інвестиційну привабливість, відіграють важливу роль у розвитку логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції, оскільки саме доступ до фінансових ресурсів та капіталовкладень визначає темпи модернізації інфраструктури і впровадження інноваційних рішень. Підвищення привабливості логістичного сектору України для внутрішніх та зовнішніх інвесторів стало можливим завдяки поступовій гармонізації нормативно-правової бази з європейськими стандартами, що створює передбачуване регуляторне середовище та знижує ризики для капіталу. Додатковим стимулом виступає зростання обсягів експорту аграрної продукції до ЄС, що формує стійкий попит на логістичні послуги та інфраструктуру, зокрема в сегменті холодового ланцюга, який є критичним для транспортування продукції, що швидко псується. Прогнозоване зростання інвестицій у цю сферу на 20—25% у найближчі роки є прямим наслідком державної підтримки, спрямованої на залучення капіталу, та міжнародних ініціатив, спрямованих на відновлення економіки України. Водночас зростаюча інтеграція України до спільного ринку ЄС посилює довіру з боку інституційних інвесторів, які орієнтовані на довгострокову дохідність і стабільність, що створює сприятливі умови для масштабної трансформації логістичної інфраструктури агропромислового комплексу. Таким чином, інвестиційна привабливість є визначальним чинником забезпечення фінансової сталості логістичних процесів, що дозволяє ефективно реагувати на виклики інтеграційного характеру та забезпечує поступову адаптацію аграрної логістики до вимог європейського ринку.

Фактори, що стосуються експортної активності, впливають на стимулювання розвитку логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції, оскільки розширення зовнішньоекономічної діяльності вимагає вдосконалення інфраструктурних, технічних та організаційних компонентів логістичної системи. Зростання обсягів експорту аграрної продукції до країн Європейського Союзу, яке у 2023 році сягнуло 45% порівняно з 2018 роком, зумовило необхідність підвищення пропускнуєї спроможності транспортних коридорів, оптимізації митного оформлення та скорочення логістичних витрат. Активізація експорту також сприяє модернізації складських потужностей, зокрема через впровадження SMART-технологій, що

забезпечують контроль температури і вологості під час зберігання та перевезення чутливої продукції відповідно до вимог європейського ринку. У відповідь на підвищення попиту на українську аграрну продукцію, підприємства адаптують логістичні процеси до вимог швидкості, надійності та прозорості, що у свою чергу стимулює цифровізацію документообігу та інтеграцію електронних систем моніторингу. Таким чином, експортна активність не лише є результатом інтеграційних змін, а й самостійним фактором розвитку логістичної системи, який створює постійний імпульс до вдосконалення матеріально-технічної бази, підвищення операційної ефективності та стратегічного переорієнтування агробізнесу на європейські ринки збуту.

Група факторів, що стосується розвитку логістичних потужностей, є критично важливою для забезпечення ефективного функціонування системи логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції, оскільки саме матеріально-технічна база визначає спроможність логістики відповідати зростаючим вимогам зовнішнього ринку. Збільшення обсягів експорту аграрної продукції та необхідність дотримання жорстких європейських стандартів якості стимулюють розширення складських приміщень, розвиток логістичних хабів і модернізацію транспортної інфраструктури. Особливої уваги потребує сегмент холодового ланцюга, оскільки забезпечення належного температурного режиму є вирішальним для збереження якості продукції, що швидко псується, при її доставці до країн ЄС. Інвестиції в будівництво та переоснащення логістичних об'єктів дозволяють не лише зменшити втрати продукції під час зберігання і транспортування, але й підвищити рівень адаптації логістичних процесів до цифрових систем моніторингу й управління. Удосконалення логістичних потужностей також передбачає інтеграцію з митною інфраструктурою, що дає змогу скоротити час проходження вантажів через кордон і знизити витрати, пов'язані з простоем. Таким чином, розвиток логістичних потужностей формує базис для сталого зростання аграрного експорту, підвищення логістичної надійності та створення умов для повноцінної інтеграції України до єдиного логістичного простору Європейського Союзу.

Доступність технологій має визначальне значення для трансформації логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції, оскільки саме рівень впровадження сучасних технічних рішень визначає спромож-

ність логістичної системи відповідати вимогам європейських стандартів. Зростання частки складів, оснащених SMART-технологіями, зокрема сенсорами контролю температури та вологості, є свідченням поступової доступності відповідного обладнання, що раніше було економічно чи технічно обмеженим для значної частини аграрних підприємств. Поширення таких технологій стало можливим завдяки як внутрішнім інвестиціям, так і зовнішній підтримці, зокрема в межах європейських програм допомоги та проєктів технічної модернізації. Висока доступність технологій сприяє більшій диверсифікації логістичних послуг, що дозволяє не лише забезпечити кращу якість зберігання й транспортування агропродукції, але й підвищити її додану вартість на ринку ЄС. У результаті технологічна доступність стає не лише індикатором технічного рівня розвитку підприємств, а й чинником конкурентоспроможності логістичних послуг, які забезпечують стабільність та ефективність аграрного експорту в умовах інтеграції до європейського економічного простору.

Група факторів, що пов'язана з відновленням уражених територій, набуває особливої ваги у процесі розвитку логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції, оскільки функціонування логістичної інфраструктури безпосередньо залежить від стабільності, доступності та безпечності територіального середовища. Значні руйнування, спричинені збройною агресією, призвели до деструкції логістичних об'єктів, порушення транспортних коридорів та втрати виробничих потужностей, що суттєво обмежує можливості аграрних підприємств щодо ефективного постачання продукції як на внутрішній, так і на зовнішній ринки. У цьому контексті відновлення інфраструктури у постраждалих регіонах є не лише гуманітарним і безпековим завданням, а й передумовою для повноцінного відновлення логістичних зв'язків, особливо в агропромисловому секторі. Залучення міжнародної фінансової допомоги та реалізація цільових державних програм дозволяють поступово відновлювати транспортну доступність, забезпечувати реконструкцію складських та перевантажувальних об'єктів, а також впроваджувати сучасні технологічні рішення у відбудову. Водночас підвищення логістичної спроможності звільнених територій сприяє активізації господарської діяльності, залученню інвестицій та інтеграції регіонів у загальнонаціональний і європейський економічний простір. Таким чином, про-

цес відновлення уражених територій має стратегічне значення для формування стійкої логістичної системи агробізнесу, яка здатна забезпечити безперервність постачання, ефективне функціонування ланцюгів створення вартості та подальше розширення експортного потенціалу України.

Фактори, пов'язана з підтримкою малого і середнього підприємництва безпосередньо пов'язані із розвитком логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції, оскільки МСП становлять основу аграрного виробництва в Україні та є активними учасниками логістичних ланцюгів. У сучасних умовах ці підприємства часто стикаються з обмеженим доступом до фінансових ресурсів, технологій та інфраструктури, що ускладнює їх адаптацію до вимог європейського ринку та знижує конкурентоспроможність. У відповідь на ці виклики реалізуються програми державної та міжнародної підтримки, які передбачають надання грантів, пільгових кредитів, а також консультаційної допомоги щодо підвищення логістичної ефективності. Особливої значущості така підтримка набуває для підприємств у постраждалих регіонах, де доступ до логістичних сервісів є обмеженим, а потреба у відновленні діяльності — критичною. Забезпечення доступу МСП до сучасних логістичних рішень, таких як цифрові платформи управління поставками, системи моніторингу транспортування чи сервіси "холодного ланцюга", сприяє підвищенню рівня інтеграції цих суб'єктів до національного та міжнародного логістичного середовища. У підсумку, підтримка МСП виступає не лише інструментом економічної стабілізації на мікрорівні, а й чинником посилення загальної логістичної спроможності аграрного сектору України, що є необхідною умовою для його успішної інтеграції в європейський економічний простір.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Отож, у процесі дослідження було здійснено класифікацію факторів, що впливають на розвиток системи логістичного забезпечення агробізнесу в умовах євроінтеграції, із поділом за класифікаційними ознаками та докладною характеристикою кожної групи. Виявлено, що ці фактори мають багатовимірний характер, охоплюючи технологічні, інституційні, економічні, інфраструктурні та соціальні аспекти, які визначають ефективність і адаптивність ло-

гістичних процесів до європейських вимог. Такий комплексний підхід дозволяє сформувати цілісне бачення трансформацій логістичної системи агробізнесу та забезпечити її стратегічну відповідність інтеграційним викликам.

Література:

1. Ittersum, M., Ewert, F., Heckeley, T., Wery, J., Olsson, J., Andersen, E., Bezlepina, I., Brouwer, F., Donatelli, M., Flichman, G., Olsson, L., Rizzoli, A., Wal, T., Wien, J., & Wolf, J. (2008). Integrated assessment of agricultural systems: a component — based framework for the European Union (Seamless). *Agricultural Systems*, 96, 150—165. <https://doi.org/10.1016/J.AGSY.2007.07.009>.
2. Moraine, M., Duru, M., Nicholas, P., Leterme, P., & Therond, O. (2014). Farming system design for innovative crop-livestock integration in Europe. *Animal: an international journal of animal bioscience*, 8(8), 1204-17. <https://doi.org/10.1017/S1751731114001189>.
3. Osuna-Velarde, D., Salazar-Echeagaray, J., Bueno-Fernandez, M., Rosado-Castellanos, D., Canarte-Velez, C., Baque-Cantos, M., Baque-Parralles, E., Granados-Aya, F., Cano-Vargas, A., Cedeno-Ramirez, J., Lemos-Tamayo, J., & Rincon-Guio, C. (2023). The confluence of Logistics 4.0 and agribusiness: A systematic review and future directions. *Journal of Infrastructure, Policy and Development*. <https://doi.org/10.24294/jipd.-v8i2.2871>.
4. Sadowski, A., Wasowska, K., & Nowak, I. (2020). Logistics Development in European Countries: The Case of Poland. *EUROPEAN RESEARCH STUDIES JOURNAL*. <https://doi.org/10.35808/ersj/1606>.
5. Pavlenko, O., Shramenko, N., & Muzylyov, D. (2020). Logistics Optimization of Agricultural Products Supply to the European Union Based on Modeling by Petri Nets, 596-604. https://doi.org/10.1007/978-3-030-46817-0_69.
6. Jiang-peng, L. (2010). Research on Mode of Agricultural Logistics Based on Supply Chain Integration. *Logistics Engineering and Management*.
7. Titi, A. (1992). Integrated Farming: an Ecological Farming Approach in European Agriculture. *Outlook on Agriculture*, 21, 33 — 39. <https://doi.org/10.1177/003072709202100106>.
8. Bagchi, P., & Virum, H. (1996). European Logistics Alliances: A Management Model. *The International Journal of Logistics Management*, 7, 93—108. <https://doi.org/10.1108/09574099610805476>.
9. Jevtic, M., & Radmanovac, M. (2008). Logistics in European Traffic Policy. *Interdisciplinary Management Research*, 4, 516—525.

References:

1. Ittersum, M., Ewert, F., Heckeley, T., Wery, J., Olsson, J., Andersen, E., Bezlepina, I., Brouwer, F., Donatelli, M., Flichman, G., Olsson, L., Rizzoli, A., Wal, T., Wien, J., & Wolf, J. (2008). "Integrated assessment of agricultural systems: a component — based framework for the European Union (Seamless)", *Agricultural Systems*, vol. 96, pp. 150—165. <https://doi.org/10.1016/J.AGSY.2007.07.009>.
2. Moraine, M., Duru, M., Nicholas, P., Leterme, P., & Therond, O. (2014), "Farming system design for innovative crop-livestock integration in Europe", *Animal: an international journal of animal bioscience*, vol. 8(8), pp. 1204-1217. <https://doi.org/10.1017/S1751731114001189>.
3. Osuna-Velarde, D., Salazar-Echeagaray, J., Bueno-Fernandez, M., Rosado-Castellanos, D., Canarte-Velez, C., Baque-Cantos, M., Baque-Parralles, E., Granados-Aya, F., Cano-Vargas, A., Cedeno-Ramirez, J., Lemos-Tamayo, J., & Rincon-Guio, C. (2023), "The confluence of Logistics 4.0 and agribusiness: A systematic review and future directions", *Journal of Infrastructure, Policy and Development*. <https://doi.org/10.24294/jipd.-v8i2.2871>.
4. Sadowski, A., Wasowska, K., & Nowak, I. (2020), "Logistics Development in European Countries: The Case of Poland", *EUROPEAN RESEARCH STUDIES JOURNAL*, vol. XXIII (Iss. 2), pp. 500—514. <https://doi.org/10.35808/ersj/1606>.
5. Pavlenko, O., Shramenko, N., & Muzylyov, D. (2020), "Logistics Optimization of Agricultural Products Supply to the European Union Based on Modeling by Petri Nets", *New Technologies, Development and Application III*, pp. 596—604. https://doi.org/10.1007/978-3-030-46817-0_69.
6. Jiang-peng, L. (2010), "Research on Mode of Agricultural Logistics Based on Supply Chain Integration", *Logistics Engineering and Management*.
7. Titi, A. (1992), "Integrated Farming: an Ecological Farming Approach in European Agriculture", *Outlook on Agriculture*, vol. 21, pp. 33—39. <https://doi.org/10.1177/003072709202100106>.
8. Bagchi, P., & Virum, H. (1996), "European Logistics Alliances: A Management Model", *The International Journal of Logistics Management*, vol. 7, pp. 93—108. <https://doi.org/10.1108/09574099610805476>.
9. Jevtic, M., & Radmanovac, M. (2008), "Logistics in European Traffic Policy", *Interdisciplinary Management Research*, vol. 4, pp. 516—525.

Стаття надійшла до редакції 11.04.2025 р.